

Program wychowawczy

„Dziecko w świecie wartości”

„Wszystkiego, co naprawdę trzeba wiedzieć, nauczyłem się w przedszkolu – o tym jak żyć, co robić, jak postępować, współżyć z innymi, patrzeć, odczuwać, myśleć, marzyć i wyobrażać sobie lepszy świat.” Robert Fulghum

Przedszkole jest pierwszym etapem tej edukacji – EDUKACJI WARTOŚCI, a na poszczególnych jej szczeblach coraz świadomiej tę wiedzę i umiejętności wdrażamy, rozwijamy i pielęgnujemy w sobie.

Głównym celem prezentowanego programu jest wyposażenie dziecka w wieku przedszkolnym w wiedzę i umiejętności, które umożliwią mu pełne przystosowanie się do otaczającego świata i jego reguł. Realizacja programu pozwoli dziecku poprawnie funkcjonować w grupie rówieśniczej, stosować w kontaktach z innymi zasady i normy społeczne, a w miarę możliwości również zmieniać świat na lepsze. Mocny system wartości, w który chcemy dzieci wyposażać może stać się narzędziem ich życiowych sukcesów, może również ochronić przed wieloma błędnymi wyborami i niewłaściwymi wpływami z zewnątrz.

Cele szczegółowe:

- Wprowadzenie dziecka w świat wartości
- Przygotowanie do życia w społeczeństwie
- Uczenie postawy odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych
- Nauka współdziałania i odpowiedzialności
- Nauka poszanowania odmienności
- Rozwijanie zdolności empatycznych
- Uważliwanie dzieci
- Pomaganie dzieciom lepiej zrozumieć świat i innych ludzi
- Kształtowanie kulturalnego modelu komunikacji – umiejętność polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych

Założenia programu:

- Odkrywanie, czyli poznawanie wartości poprzez ich nazywanie, rozmawianie o nich, wyjaśnianie przykładów
- Przeżywanie wartości w codziennym życiu, zainteresowanie się nimi, emocjonalne zaangażowanie się w sytuację, w których są przejawiane
- Ćwiczenie postępowania, zachowania zgodnie z określonymi wartościami
- Świadome stosowanie przyjętych wartości

Poszczególne wartości zostaną wprowadzane przez nauczycieli przez kolejnych dziesięć miesięcy (od września do czerwca) i będą miały swoje odzwierciedlenie w tworzonych planach pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Sposób przekazu i wdrażanie na co dzień kolejnych wartości dokona się poprzez:

- Przekaz osobowy nauczyciela
- Tworzenie otoczenia sprzyjającego rozumieniu i przeżywaniu tych wartości (sytuacje edukacyjne)
- Wykorzystywanie codziennych sytuacji życia przedszkolnego (zabawy samorządne, zorganizowane, spacer, wycieczki, zabawy w ogrodzie, uroczystości przedszkolne, warsztaty)

Do realizacji programu włączeni zostaną również rodzice dzieci, którzy to zostaną zapoznani z założeniami programu oraz na bieżąco informowani o realizacji aktualnej wartości.

Wartość	Treści edukacyjne związane z wartością
Szacunek	<ul style="list-style-type: none"> • odnoszenie się z szacunkiem do innych, • poszanowanie cudzej własności, • docenianie innych, • wyrażanie uznania;
Dobre maniere Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie zasad savoir vivre'u (zachowania odpowiedniego do sytuacji), • poszanowanie własnej godności poprzez: – używanie kulturalnego słownictwa, – dotrzymywanie słowa, – dbanie o wygląd (czystość osobistą, stosowny ubiór);
Przyjaźń Koleżeństwo Uprzejmość Życzliwość Zaufanie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie znaczenia słowa przyjaźń, • umiejętność nawiązywania i podtrzymywania przyjaźni, • rozwiązywanie sytuacji problemowych między przyjaciółmi, • bycie uprzejmym dla innych, • umiejętność mówienia komplementów, • niekrytykowanie innych podczas ich nieobecności, • dochowanie tajemnicy, • dotrzymywanie słowa, • wspieranie się nawzajem;
Zdrowie Odżywianie Sprawność fizyczna	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o swoje zdrowie i bezpieczeństwo, • ograniczenie jedzenia słodczy, • próbowanie nowych potraw, • ograniczenie oglądania telewizji i gry na komputerze, • wizyty kontrolne u lekarza, • aktywny wypoczynek;
Prawda Uczciwość Sprawiedliwość Szczerość Otwartość	<ul style="list-style-type: none"> • uczciwość wobec siebie: – przyznawanie się do błędów, – mówienie prawdy, – obiektywna samoocena, • uczciwość wobec innych: – bycie szczerym, mówienie prawdy, • uczciwość w obliczu faktów, zjawisk, spotykających nas problemów: – przedstawianie faktów, – nieprzywłaszczanie sobie cudzych rzeczy, – oddawanie pożyczonych rzeczy, • umiejętność sprawiedliwej oceny w sytuacjach konfliktowych, • przestrzeganie zasad w grach i podczas zawodów;
Odpowiedzialność Bezpieczeństwo Opiekuńczość Oszczędność Troska	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialność za: – swoje zdrowie i bezpieczeństwo, – swoje czyny, – przestrzeganie obowiązujących zasad, – wypełnianie obowiązków, – młodsze rodzeństwo, kolegów, – hodowane zwierzęta i uprawiane rośliny, – własne

Troskliwość	kształcenie i rozwój, – własne i wspólne rzeczy, – środowisko i Ziemię;
Odwaga Rozwaga	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnianie dobra od zła dzięki poznawaniu różnych postaci literackich, • akceptacja zmian – adaptacja do warunków przedszkolnych, rozstanie się z rodzicami, • wygłaszanie swoich poglądów bez względu na poglądy innych, ale tak by nikogo nie ranić, • odróżnianie odwagi od brawury prowadzącej do niebezpieczeństwa, • obrona słabszych i tych, którym dzieje się krzywda, • podejmowanie nowych wyzwań, • mówienie prawdy, w sposób nienaruszający godności innych osób, • pokonywanie nieśmiałości;
Szczęście Optymizm Humor Radość	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie pozytywów każdej sytuacji, • umiejętność cieszenia się małymi rzeczami, • dostrzeganie pozytywnych zdarzeń każdego dnia, • dążenie do poznawania swoich mocnych stron i ich wzmacniania, • rozumienie znaczenia poczucia humoru, • odróżnianie humoru od ironii, • rozumienie, że humor nie powinien nikogo ranić;
Miłość Rodzina Patriotyzm	<ul style="list-style-type: none"> • okazywanie miłości bliskim, • celebrowanie świąt rodzinnych, • przygotowywanie występów dla rodziców i dziadków, • przygotowywanie upominków dla bliskich z okazji ich świąt, • znajomość symboli narodowych, • szacunek dla symboli narodowych, • poznawanie historii swojej miejscowości, jej zabytków, charakterystycznych miejsc, • poznawanie historii swojego kraju, • znajomość najważniejszych postaci z historii, odczuwanie dumy z ich osiągnięć i wkładu w naukę, kulturę i historię światową;
Dobro Dobroczynność Pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnianie dobra od zła dzięki przykładom z literatury, filmów, • dzielenie się z innymi, • pomoc potrzebującym, • udział w akcjach charytatywnych, • przepraszenie i zadośćuczynienie za wyrządzoną komuś przykrość, • pomoc młodszym kolegom i tym, którzy gorzej radzą sobie z pewnymi umiejętnościami;
Piękno Piękno przyrody Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> • wrażliwość na piękno: przyrody, muzyki, sztuki, słowa, • dbanie o estetykę otoczenia, • rozumienie, że każdemu może podobać się coś innego, • rozumienie znaczenia piękna duchowego, • rozumienie, że wygląd nie może być kryterium oceny drugiego człowieka, • tworzenie piękna i dbania o nie, np. tworzenie wytworów plastycznych, sadzenie roślin, • szacunek dla przyrody (nieniszczenie roślin, dbanie o środowisko życia zwierząt), • szacunek dla planety (wdrażanie do zachowań proekologicznych);
Mądrość Ciekawość	<ul style="list-style-type: none"> • ciekawość świata, • krytyczne podejścia do różnych informacji, • szacunek dla mądrości, ludzi

Dociekliwość Rozwój Uczenie się Wiedza Wiara w siebie	mądrych, • skromność, • poznawanie mądrości ludowej na podstawie przysłów, • ustalanie priorytetów, • zdolność przewidywania skutków podjętych decyzji i swoich działań, • właściwe podejście do błędów jako czegoś naturalnego na drodze do sukcesu;
Kreatywność Pomysłowość Wyobraźnia	• umiejętność formułowania problemów, zadawania pytań, • szukanie oryginalnych, niestandardowych rozwiązań problemów lub zadań, • szanowanie pomysłów innych dzieci, • otwartość na nowe idee, rzeczy, • pomysłowość w konstruowaniu budowli z klocków, • wykonywanie prac plastycznych rozwijających kreatywność, • poszanowanie dla indywidualizmu, • postrzeganie błędów jako drogi do odkrywania nowych rzeczy, odnajdywania nowych rozwiązań;
Wolność	• dokonywanie samodzielnych wyborów (adekwatnie do wieku dziecka), • odczuwanie i ponoszenie konsekwencji swoich wyborów, • zachowanie szacunku dla innych, • niekrzywdzenie innych, • samodyscyplina, • szanowanie przestrzeni prywatnej innych osób;
Tolerancja Akceptacja	• szacunek dla odmienności, • akceptacja innych poglądów niż własne, • dostrzeganie, że te same wydarzenia są oceniane inaczej przez różne osoby, • zauważanie, że każdy lubi coś innego i coś innego mu się podoba, • szanowanie potrzeb innych osób (potrzeby odpoczynku, zabawy itp.), • szanowanie praw innych osób, • rozumienie, że ludzie o różnym kolorze skóry, pochodzeniu, wyznawanej wierze mają takie same prawa i są sobie równi;
Wytrwałość Pracowitość Samodzielność Duma z pracy	• wywiązywanie się ze swoich obowiązków, • radzenie sobie z pokonywaniem trudności, • walka z własnymi ograniczeniami, • wytrwałość w wypełnianiu zadań i podjętych zobowiązań, • wytrwałość w samorozwoju, • szacunek dla wytworów pracy innych, • okazywanie szacunku dla pracy innych ludzi (dbanie o porządek, sprzątanie po sobie), • uczenie i zachęcanie do samodzielności, • umiejętność planowania własnych działań;
Życie Odpoczynek Zabawa	• szanowanie własnego zdrowia, • wdrażanie do zachowań gwarantujących bezpieczeństwo, • rozumienie, że najpierw należy wykonać swoje obowiązki, a potem jest czas na przyjemności, • umiejętność komunikowania potrzeby odpoczynku, • samodzielne organizowanie sobie czasu wolnego, • dostrzeganie pozytywnych aspektów codziennego życia, • umiejętność cieszenia się z małych rzeczy, • rozumienie, że

	trudne emocje są czymś naturalnym, • radzenie sobie z trudnymi emocjami;
Empatia Wrażliwość	• rozpoznawanie i nazywanie różnorodnych emocji u siebie i innych osób, • umiejętność rozumienia emocji i sytuacji, w jakich są one odczuwane, • uczulenie na krzywdę innych ludzi i zwierząt na podstawie literatury, • pomoc osobom niepełnosprawnym i tym, którym dzieje się krzywda lub są w trudnej sytuacji
Tradycja	• poznawanie i kultywowanie tradycji swojego regionu i kraju, • szacunek dla tradycji, • tworzenie i kultywowanie tradycji przedszkolnych;
Współpraca	• radzenie sobie z trudnymi emocjami w sposób zgodny z przyjętymi normami, • rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy, • szukanie kompromisów, • umiejętność słuchania innych, • umiejętność przeproszenia i zadośćuczynienia za wyrządzoną przykrość, • przestrzeganie zasad w grach i zabawach

Realizowany program zakłada systematyczną jego ewaluację, która służyć ma badaniu nabytych umiejętności dzieci w zakresie stosowania na co dzień zasad i norm postępowania, czyli danych wartości.

Opracowały:

Hanna Radwańska-Wilgatek

Dominika Dąbkowska